

BIBLIOTEKA
ARHIPELAG

KNJIGA
8

Za izdavača: Nikola Janković
Glavni urednik: dr Dušan Marinković
Lektura i korektura: Predrag Rajić
Dizajn korica: Mediterran Publishing
Tehničko uređenje: Mediterran Publishing

Copyright © za srpsko izdanje
Mediterran Publishing 2009.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Novi Sad

ISBN 978-86-86689-18-4

Štampa: Art Print, Novi Sad

Mediterran Publishing d.o.o.
Nikole Pašića 24,
21000 Novi Sad
tel: +381.21.472.38.20 fax: +381.21.661.37.65
www.mediterran.co.yu
e-mail: mediterran@neobee.net

Za sve informacije o ovom i drugim izdanjima
Mediterran Publishinga,
kontakt: prodaja@mediterran.co.yu

Karl Manhajm

DIJAGNOZA
NAŠEG VREMENA

Ratni eseji jednog sociologa

Sa engleskog preveo:
ZORAN MAROŠAN

Novi Sad
2009.

Naslov originala:

DIAGNOSIS OF OUR TIME
Wartime Essays of a Sociologist

by
Karl Mannheim

First published 1943.
Kegan Paul, Trench, Trubner & Co., LTD
Broadway House, Carter Lane, London

SADRŽAJ

Predgovor	13
-----------	----

I

DIJAGNOZA NAŠEG VREMENA

I. Značaj novih socijalnih tehnika	17
II. Srednji put: militantna demokratija	20
III. Strateška situacija	25

II

KRIZA VREDNOVANJA

I. Suprotstavljene životne filozofije	29
II. Polemika o uzrocima naše duhovne krize	32
III. Neki sociološki faktori koji narušavaju proces vrednovanja u modernom društvu	35
IV. Značaj demokratskog planiranja u oblasti vrednovanja	44

III

PITANJE MLADIH U MODERNOM DRUŠTVU

I. Sociološka uloga mladih u društvu	50
II. Specifična uloga mladih u Engleskoj u sadašnjoj situaciji	55
III. Glavni zaključci	65

IV

OBRAZOVANJE, SOCIOLOGIJA I PITANJE DRUŠTVENE SVESTI

I. Promenljive karakteristike moderne obrazovne prakse	75
--	----

II. Neki razlozi za potrebu primene sociologije u obrazovanju	78
III. Uloga sociologije u militantnoj demokratiji	82

V

MASOVNO OBRAZOVANJE I GRUPNA ANALIZA

I. Sociološki pristup obrazovanju	95
II. Individualna prilagođenost i kolektivni zahtevi	102
III. Pitanje grupne analize	109

VI

NACISTIČKA GRUPNA STRATEGIJA

I. Sistematska dezorganizacija društva	119
II. Uticaj na pojedinca	121
III. „Novi poredak“	122
IV. Stvaranje novih vođa	123

VII

U SUSRET NOVOJ DRUŠTVENOJ FILOZOFIJI

IZAZOV HRIŠĆANSKIM MISLILOCIMA OD STRANE SOCIOLOGA

Prvi deo – Hrišćanstvo u dobu planiranja

(1) Hrišćanstvo na raskrsnici. Hoće li se povezati sa masama ili sa vladajućim manjinama?	125
(2) Zašto eri liberalizma nije potrebna religija? Potreba za duhovnom integracijom u planiranom društvu	126
(3) Katoličanstvo, protestantizam i planski demokratski poredak	132
(4) Značenje religijskih i moralnih preporuka u demokratskom planskom poretku	134
(5) Pomak prema etici u kojoj su modeli ispravnog ponašanja izraženi na pozitivniji način nego što je to bio slučaj tokom prethodnog razdoblja	137
(6) Tenzija između privatnog i provincijskog sveta, sa jedne strane, i planskog društvenog sistema, sa druge	139

(7) Moralna pravila moraju se ispitati u onom društvenom kontekstu u kome se od njih očekuje da funkcionišu	141
(8) Može li sociologija, kao najsvetovnjiji pristup problemima u sferi ljudskog života, saradivati sa teološkom misli?	142
(9) Koncepti hrišćanskih arhetipova	143

Drugi deo – Hrišćanske vrednosti i promenjeni uslovi života

(1) Metode istorijske reinterpretacije.	
Prolazni i neprolazni elementi u ideji napretka	146
(2) Planiranje i religijsko iskustvo	149
(3) Značaj planiranja slobode u slučaju religijskog iskustva	151
(4) Četiri esencijalna područja religijskog iskustva	152
(5) Problem izvorno arhaičnog i pseudoreligijskog iskustva	157
(6) Vrednovanje i paradigmatasko iskustvo	159
(7) Sociološko značenje paradigmataskog iskustva	163
(8) Rezime. Novi problemi	167
(9) Ekonomski aspekti novog ekonomskog modela	171
(10) Novi društveni model, pitanje moći i društvene kontrole	175
(11) Priroda zajedničkog napora koji je potreban da bi se shvatila tranzicija iz neplanskog u plansko društvo	177
(12) Analiza nekih konkretnih pitanja koja su podložna ponovnom vrednovanju	180
I. OPŠTA ETIKA	181
(a) Problem vrednosti za opstanak	181
(b) Problem asketizma	183
(c) Podeljena svest	185
II. ETIKA LIČNIH ODNOSA	185
(a) Problem privatnosti u modernom svetu	185
(b) Problem masovne ekstaze	189
III. Etika organizovanih odnosa	189
Napomene	195
Pogovor: Dragan Koković: <i>Vrednosti opstanka</i>	207
Index	213